

ادامه از صفحه اول

کالبدشکافی لایحه بودجه ۱۴۰۱

قبل از آن، سازمان برنامه و بودجه و همچنین شورای عالی پول و اعتبار از گردونه فعالیت حذف شدند! بعد آن وجوه (و مانند آن مثل تعدادی دکل نفتی) معقود شدند! بنابراین صرفنظر از کیفیت تهیه و تنظیم بودجه و حتی تصویب و قانون‌شدن آن، عملکرد بودجه خود ماجرابی درخور تأمل در بخش عمومی اقتصاد ایران است. با این مقدمه، به چاله‌ها یا مخاطراتی که بودجه ۱۴۰۱ با آن مواجه است، می‌پردازیم. در لایحه، کل مصارف معادل ۱۳۷۲ همت (هزار میلیارد تومان) در نظر گرفته شده است؛ درحالی‌که کل درآمد ۶۶۴ همت برآورد شده است که در آن، درآمد مالیاتی مثل مالیات بر اشخاص حقوقی نسبت به سال ۱۴۰۰، رشد ۱۱۳ درصدی، گمرکات ۷۱ درصد رشد و در کل رشد موزون شده انواع مالیات بیش از ۷۵ درصد را نشان می‌دهد. اگر از ۱۳۷۲ همت که کل منابع است، کل درآمد معادل ۶۶۴ همت را -با فرض تحقق- کسر کنیم، عدد ۷۰۸ همت به دست می‌آید و نشان می‌دهد دولت بیش از کل درآمد، این مقدار کسر بودجه داردا یعنی بودجه بیشتر به نداشته‌ها وصل است! کسر بودجه حد مجاز و حد بحرانی دارد و اگر از آستانه توان مدیریت دولت و تحمل مردم فراتر رود، سبب نابینجاری اقتصادی در کشور می‌شود. کسر بودجه‌ای که بیش از درآمد دولت باشد، خطرآفرین است. تأمین کسر بودجه راه‌های مختلفی دارد که باید هر یک مورد ارزیابی قرار گیرد. اما آنچه لایحه بودجه ۱۴۰۱ بیشتر به آن وابسته شده، فروش دارایی‌های مالی، فروش اموال و سهام شرکت‌هاست، حدود ۴۶۳ همت و چه‌بسا بیشتر از آن می‌شوند. اگر تأمین آن از طریق تکلیف به خصولتی‌ها نباشد، در همه کشورها در چنین شرایطی، دولت ناچار است برای فروش اوراق یا سهام جاذبه ایجاد کند؛ بنابراین سبب می‌شود بخشی خصوصی در بازارهای سرمایه و اوراق بهادار دیگری خارج شود و جابه‌جایی انجام دهد. پس اگر اوراق را وابستانک دولت به‌طور تکلیفی نخرند، برای خرید اوراق بهادار دولتی، باید نرخ سود آنها از بانک جذاب‌تر باشد تا بخش خصوصی وارد شود؛ چون سود آن تضمینی است، علاوه بر بانک حتی بازار سرمایه ثانویه (بورس) نیز تضعیف می‌شود؛ در این صورت جایگزینی دولت به‌جای بخش خصوصی در بازارهای مالی و سرمایه اتفاق می‌افتد که در این صورت تبعات آن حائز اهمیت است، مانند کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، چنانچه شبه‌دولتی‌ها وارد عمل شوند و اوراق قرضه را خریداری کنند، نفع جاری‌جایی در صندوق‌ها از خصولتی به دولت روی می‌دهد که ممکن است خلاف قواعد مصالح سهم بخش خصوصی از آن باشد. از آنجا که بودجه با متغیرهای کلان اقتصادی در ارتباط است، محتسوای آن، محل مطالعه و دقت است. مثلاً کسر بودجه بر سطح عمومی قیمت‌ها تأثیرگذار است و آن نیز بر سایر متغیرها تأثیر می‌گذارد. چونگی تأثیر بودجه بر اقتصاد هر کشوری مهم و قابل بررسی تخصصی است، به‌خصوص اگر سهم آن در اقتصاد کشور بالا باشد. مثلاً شاخص مجموعه منابع بودجه بر درآمد ملی در مقایسه با موارد مشابه از نظر جمعیت، چه نسبتی را نشان می‌دهد؟ اگر بزرگ است، به دلیل نقش بالا، توجه نیز باید زیاد باشد. یکی از محورهای مهم در تحلیل و آسیب‌شناسی بودجه، تحقق اجزای درآمد و منابع است. فرضا در چند سال گذشته متوسط فروش صادراتی نفت ۶۰۰ هزار بشکه در روز بوده است، آن‌هم با تخفیف و کاهش قیمتی و با افزایش هزینه انتقال؛ اما در لایحه ۱۴۰۱ معادل یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه (دو برابر) به بهای ۶۰ دلار و حدود ۲۶ میلیارد و ۲۸۰ میلیون دلار از این طریق آرزواری تخمین زده شده؛ بهای تسعیر ۲۳ هزار تومان در نظر تسعیر شده است. طبیعی است که هر اندازه نرخ تسعیر افزایش یابد، به کسر بودجه ریالی کمک می‌کند؛ هر مقدار که محقق نشود، به استقراض یا فروش سهام اضافه می‌شود. آیا رفتار گذشته دولت شرایط لازم برای فروش سهام و اوراق بهادار به بخش خصوصی، یعنی اعتماد را فراهم کرده است؟! چه اندازه متغیرهای بودجه واقع‌بینانه هستند؟ حجم قابل توجهی از اجزای بودجه، به‌طور موزون شده نزدیک به ۵۰ درصد، چه در گروه درآمدها و منابع و چه در گروه هزینه و مصارف، نسبت به سال قبل رشد کرده‌اند که در شرایط جاری چندان واقع‌بینانه به نظر نمی‌رسد. تأمین درآمدها چه از منظر نفت و چه مالیات‌ها، حتی تأمین کسری بودجه از فروش دارایی‌ها و اوراق قرضه محل ابهام و نااطمنیاتی است! در لایحه بودجه ۱۴۰۱، با توجه به رشد ۷۷درصدی درآمدهای مالیاتی، وابستگی بودجه به درآمد مالیاتی حدود ۳۵ درصد است و به نسبت ۲۸ درصد، اما وابستگی به انواع راه‌های تأمین کسر بودجه و استقراض ۱۰۶ درصد (یعنی به همان نداشته‌ها) توجه شود که در سال‌های بعدی این پرداخت اصل و فرع بدهی فشار بر بودجه دولت را بیشتر می‌کند؛ کماینکه سال ۱۴۰۰ بر بودجه ۱۴۰۱ چنین فشاری را وارد کرده و ۱۲۸ هزار میلیارد تومان جهت بازپرداخت اصل و ۴۹هزار۰۰۰ میلیارد تومان جهت پرداخت سود این اوراق در لایحه بودجه منظور شده است. می‌دانیم ارائه بارانه نقدی یا افزایش آن در شرایط تورمی مخرب بوده و بر تورم می‌افزاید. نرخ تسعیر ۲۳ هزار تومان پیش‌بینی شده است که بار روانی آن بالااست و بر اساس انتظارات عقلایی بیشتر به رشد قیمت‌ها دامن می‌زند.

ادامه در صفحه ۹

حسن نروزی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس، توپ را در زمین دولت انداخت. او در نشست علنی در تذکری خطاب به هیئت‌رئیس مجلس گفته است: «به ما می‌گویند از محل خود و از اعضای ستاد آیت‌الله رئیسی کسی را برای فرمانداری معرفی کنید، اما از ۲۰ نفر نیز حتی یک نفر را محض احترام قبول نمی‌کنند و می‌گویند ما استانداریم و هر کاری بخواهیم انجام می‌دهیم. به آقایان فرمایید همراهی و همفکری خوب است، به‌خصوص که ما را ۱۵ سال است که می‌شناسید و اقوامی در استان تهران داریم و کسی را معرفی نمی‌کنیم. خودشان گفته بودند فردی بومی و از ستاد آیت‌الله رئیسی معرفی کنید؛ اما بعد می‌روند و با روزنامه ایران … مصاحبه‌های دیگری می‌کنند». حرف‌های دیروز نروزی واکنشی بود به ماجرای معرفی یازدهمین فرماندار شهرستان رباطکریم. در فیلم منتشر شده از این مراسم، حسن نروزی نماینده مجلس نسبت به عدم انتخاب گزینه مطرح شده از سوی خود در حین جلسه به محسن منصوری استاندار تهران اعتراض می‌کند و استاندار تهران بعد از شنیدن این اعتراض در توضیح به حصار نشست می‌گوید: «گزینه‌هایی که به‌عنوان فرماندار بومی معرفی شده بودند، هرکدام به نوعی شرایط احراز صلاحیت برای این پست را نداشتند». منصوری همچنین خطاب به نماینده رباطکریم تأکید می‌کند که شما نباید به جای استاندار، فرماندار منصوب کنید.» تا اینجا کار گویا هیچ‌کس قرار نیست مسئولیت سفارش برای انتصابات از ستاد‌ها را قبول کند. ابراهیم رئیسی ۲۵ خرداد گفته بود: «همان‌طور که

سیاست

اعتراض از صحن به استاندار

پاس کاری دولت و مجلس بر سر سهم ستاد‌ها

قبل‌ها اعلام کرده‌ام، ستاد ما به‌هیچ‌عنوان نماد دولت آینده نخواهد بود و نباید از روی ستاد نسبت به آینده دولت داوری کرد. ما نسبت به احادی در رابطه با آینده بدهکار نخواهیم بود و کسی حق سهم‌خواهی در این زمینه را ندارد». مشابه اظهارنظر رئیسی را رؤسای ستادهای انتخاباتی او داشتند؛ مثلاً رئیس شورای هماهنگی ستاد او در استان قزوین همان زمان انتخابات گفته بود: «هرگز در فضای ستاد‌های انتخاباتی آیت‌الله رئیسی سهم‌خواهی رخ نمی‌دهد. اکنون فضا به نحوی است که همه در معرفی و پیسبرد کمتنا جریان انقلابی وارد میدان شده‌اند و کسی نمی‌تواند ادعا کند جریان انتخابات بر محوریت ما بوده است». رئیس ستاد مردمی شهرستان رشت هم ویژگی فعالان ستاد رئیسی را عدم سهم‌خواهی بعد از انتخابات عنوان کرده بود. به نظر می‌رسد آنچه از تبرین‌های عمومی اعلام می‌شود، با آنچه در عمل اتفاق می‌افتد، تفاوت است. ادعا می‌شود خبری از سهم‌خواهی نیست و قرار نیست و نوده اعضای ستاد‌ها پست بگیرند، ولی توصیه‌ها چیز دیگری است؛ تا جایی که آیت‌الله علم‌الهدی، پدر همسر ابراهیم رئیسی هم هشتم مرداد گفته بود: «کسانی نیز سودای منصب دارند و در انتخابات و ستاد‌ها شرکت کردند تا نصیبی داشته باشند و سهمی بگیرند؛ همه آنها که نمی‌توانند منصب بگیرند و آنهایی که منصب نمی‌گیرند، شروع به تخریب می‌کنند. مردم انقلابی که با توجه به شاخص‌های رهبری و شناخت این معیارها و شاخص‌ها و عملکرد گذشته آقای رئیسی به ایشان رای دادند، در انتظار

قائم‌مقام مرکز پژوهش‌های مجلس؛ طرح صیانت در دوره قبل بدون کارشناسی ارجاع شد

طرح صیانت از بهارستان تا پاستور

نمایانمجلس

گرفته شده است. در ماده ۸ طرح دولت آمده است: «ارائه‌دهندگان خدمات پایه کاربردی مجاز، به‌منظور سالم‌سازی محتوای فضای عمومی که ورود به آن نیاز به اخذ اجازه ندارد، موظفند راسا، مطابق فهرست اعلامی کارگروه تعیین مصادیق محتسوای مجرمانه موضوع ماده ۷۵۰ قانون مجازات اسلامی، ضمن رعایت بند ۹ ماده ۲۰، حداکثر ظرف مدت ۱۲ ساعت محتسوای مجرمانه مزبور را پالایش و گزارش مربوط را به دبیرخانه کارگروه مذکور ارسال نمایند». همچنین در تبصره ۱ و ۲ آن نیز نوشته شده است: «پالایش محتوا به درخواست کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه بلافاصله لازم‌الاجرا است. کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه موظف است بخش گزارش‌گیری مردمی را ذیل سامانه کارگروه ایجاد نماید. این موضوع نافی مسئولیت خدمات پایه کاربردی جهت اخذ گزارش‌های مردمی و پالایش محتوای موضوع این ماده نیست». بحث مسدودسازی اینترنت و فیلتر اپلیکیشن‌های خارجی در نهایت در کمیسیون مشترک مجلس حذف شد، اما سبک حمایت از اپلیکیشن‌های داخلی و محدودکردن شرایط کار اپلیکیشن‌های خارجی همچنان رنگ‌وبوی مسدودسازی می‌دهد و نگرانی‌ها پابرجاست و بر اساس توضیحات رئیس کمیسیون مشترک، صلاحیت اظهارنظر درخصوص مسدودسازی خدمات پایه کاربردی دارای کاربر زیاد، به شورای عالی فضای مجازی واگذار شده است. در رابطه با طرح مجلس در حمایت از کاربران، این‌گونه که تاکنون مشخص شده، در طرح نهایی مجلس در ماده ۲۵ آن مقرر شده است: «نام کاربری (متعلق به کاربران ایرانی) به‌عنوان دارایی دیجیتال به رسمیت شناخته شده و کمیسیون عالی موظف است از این حق مالکیت حمایت کند. تأکید بر حق فراموش‌شدگی بر اساس ماده ۵۸ تا ۶۰ قانون تجارت الکترونیک در خدمات پایه کاربردی الزامی شده است. الزام کسب‌وکارها به ارائه برخی خدمات رایگان و موارد دیگری که احتمالا در مدل کسب‌وکاری خدمات شبکه تأثیر می‌گذاشت نیز حذف شدند».

در نهایت طرح نمایندگان در مرکز پژوهش‌های ایرادهای بسیاری مواجه و تقریبا رد شده و طرح پیشنهادی دولت نیز از انسجام و قوت یک لایحه بسیار دور است؛ بنابراین نیاز به نگارش لایحه‌ای تخصصی یا طرحی کارشناسی در مرکز پژوهش‌ها، یک الزام غیرقابل چشم‌پوشی است.

سال نوزدهم • شماره ۴۱۸۰ • روزانه

روزنه

بخش‌نامه رئیس قوه قضائیه برای مرخصی ۱۰ روزه محکومان مسیحی

● **مرکز رسانه قوه قضائیه:** حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه، با صدور بخش‌نامه‌ای دستور اعمال مرخصی به مدت ۱۰ روز برای محکومان مسیحی را صادر کرد.در بخش‌نامه رئیس قوه قضائیه خطاب به واحدهای قضائی و دادستان‌های سراسر کشور آمده است: به مناسبت فرارسیدن سال نو میلادی ۲۰۲۲ و میلاد حضرت عیسی مسیح(ع) و با لحاظنمودن آثار مثبت و سازنده حضور زندانیان در کنار خانواده و در اجرای ماده ۱۹۷ آیین‌نامه اجرائی سازمان زندان‌ها، به کلیه محکومان مسیحی که واجد شرایط قانونی مرخصی بوده و در زندان‌ها به سر می‌برند یا در حال مرخصی هستند، غیر از جرائم جاسوسی، اقدام علیه امنیت کشور که محکومیت آنان بیش از پنج سال باشد، جرائم باندى و سازمان‌یافته، اخلال در نظام اقتصادی، سرقت مسلحانه، آدم‌ربایی و محکومان به قصاص و اعدام، به مدت ۱۰ روز مرخصی اعطای می‌گردد. دادستان‌های سراسر کشور ملزم به اجرای این بخش‌نامه بوده و بر حسن اجرای آن نظارت خواهند نمود.

وزیر دادگستری:

تهران یک چهارم پرونده‌های کشور را به خود اختصاص داده است

● **ایسنا:** وزیر دادگستری صبح دیروز با حضور درمجمع حضرت اسام خمینی (ره) با رئیس کل دادگستری استان تهران دیدار و گفت‌وگو کرد. علی القاصی‌مهر، رئیس کل دادگستری استان تهران، در این دیدار گفت: با ایسلاخ برنامه عملیاتی تلاش داریم تا در گام اول اطلاع دادرسی را کاهش دهیم. القاصی‌مهر عنوان کرد: گسترده‌گی و پیچیدگی کار در استان تهران نیازمند خدمت مضاعف توسط مدیران دادگستری استان و همچنین حمایت همه‌جانبه مسئولان است. القاصی‌مهر با اشاره به کمبودهای قابل توجه که بر اساس گزارش‌ها و بازدیدهای میدانی احصا شده است، گفت: تأمین کادر قضائی و نیروی انسانی اداری از مهم‌ترین اقدام‌هایی است که در حال پیگیری هستیم. وی افزود: در کنار تلاش‌هایی که توسط همکاران قضائی و اداری در شعب صورت می‌گیرد، تأمین نیروی انسانی برای کاهش حجم و تسریع در رسیدگی‌ها ضروری است. امین‌حسین رحیمی، وزیر دادگستری نیز در این دیدار با تبریک انتصاب علی القاصی‌مهر به‌عنوان رئیس کل دادگستری استان تهران، نوع و حجم کار در تهران را غیر قابل مقایسه با سایر استان‌ها عنوان کرد. امین‌حسین رحیمی گفت: تهران یک چهارم پرونده‌های کشور را به خود اختصاص داده و این تنها بخشی از گسترده‌گی کار را نشان می‌دهد و دیگر مسائل موجود در پایتخت نیز از سختی‌های خدمت در این عرصه است. وزیر دادگستری ابلاغ برنامه عملیاتی، دیدارهای میدانی به مراجع عالی قضائی استان از جمله نشست فقات تجدیدنظر در مدت کوتاهی پس از انتصاب را بیاینکرم عزم جدی القاصی‌مهر برای حرکت در مسیر تحول توصیف کرد.

معاون اول رئیس‌جمهور:

قابل قبول نیست که مشکلات

این چینی برای برخی بیماران به وجود آید

● **ایسنا:** معاون‌اول رئیس‌جمهور توجه به موضوع سلامت و بهداشت مردم را جزء سیاست‌های راهبردی دولت سیزدهم دانست و تأکید کرد: دولت و وزارت بهداشت در کنار صنعت پراختفار داروسازی است تا دارو با قیمت مناسب و بالاترین کیفیت در اختیار مردم قرار گیرد. به گزارش ایسنا، محمد مخبر صبح دیروز در جلسه‌ای با اعضای سندیکای داروی انسانی افزود: تأمین و تولید ۹۷ درصد از داروی مورد نیاز کشور توسط صنایع داروسازی مایه افتخار برای این بخش صنعت کشور است و انتظار داریم با حل مشکلات و همفکری و همکاری دولت و صنایع داروسازی سه درصد مابقی نیازهای کشور در زمینه دارو به‌ویژه بیماران صعب‌العلاج در کشور تهیه و تولید شود. معاون‌اول رئیس‌جمهور تصریح کرد: دولت و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دنبال آن هستند که صنعت داروسازی کشور با رفع مشکلات یا قوت به کار خود ادامه دهد و با به‌روزسانی تکنولوژی و تجهیزات در جهت سلامت مردم کام‌های مؤثری بردارد. وی هرگونه هزینه برای تأمین سلامت و بهداشت مردم را وظیفه ذاتی دولت و یک سرمایه‌گذاری بلندمدت برای آینده کشور دانست و ادامه داد: سه رأس مثلث صنعت داروسازی، شرکت‌های بیمه و وزارت بهداشت باید با همفکری، همکاری و هماهنگی یکدیگر در حوزه تأمین دارو و حفظ سلامت جامعه حرکت کنند.مخبر با اشاره به برخی از مشکلات پیش‌آمده در روزهای گذشته برای تأمین داروی برخی از بیماران در کشور تصریح کرد: قابل قبول نیست که با وجود چنین صنعت داروسازی قوی و قدیمی‌ای در کشور مشکلات این‌چینی برای برخی از بیماران به وجود آید.

^[1] منتقد داخلی دولت می‌شود که این حالت اصلا دور از ذهن نیست

^[2] دول از سوی جبهه اصلاحات خواهد بود، اما اصلاح‌طلبان شش ماه تا یک سال فقط نظاره‌گر خواهند بود و نمی‌خواهند دولت آقای رئیسی را تضعیف کنند و دوست دارند دولت آینده اتفاق موفق باشد

^[3] سبک حمایت از اپلیکیشن‌های داخلی و محدودکردن شرایط کار اپلیکیشن‌های خارجی همچنان رنگ‌وبوی مسدودسازی می‌دهد

^[4] نگرانی‌ها پابرجاست و بر اساس توضیحات رئیس کمیسیون مشترک، صلاحیت اظهارنظر درخصوص مسدودسازی خدمات پایه کاربردی دارای کاربر زیاد، به شورای عالی فضای مجازی واگذار شده است

^[5] نام کاربری (متعلق به کاربران ایرانی) به‌عنوان دارایی دیجیتال به رسمیت شناخته شده و کمیسیون عالی موظف است از این حق مالکیت حمایت کند